

До Парламентарните групи в 44-тото НС

 КТ „ПОДКРЕПА“
ИЗХ. № 0119-01-05
11.07.2017 г.
София

Уважаеми дами и господа народни представители,

Конфедерацията на труда "Подкрепа" като сериозна и отговорна организация, защитаваща интересите на българските работници и служители, като част от българското общество, се обръща към Вас във връзка със създалата се изключително тревожна и водеща до сериозна нестабилност ситуация във ВиК сектора по вина на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР)

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) е независим специализиран държавен орган, регулиращ два сектора – енергетиката и водоснабдяването.

Тя е създадена, като Комисия за енергийно регулиране с ПМС 181/1999 г. На основание Закона за енергетиката и енергийната ефективност. През 2005 г. Със Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВиКУ) е изменен Закона за енергетиката и комисията е трансформирана в Държавна комисия за енергийно и водно регулиране „ДКЕВР“, а от 06.03.2015 г. – в КЕВР.

Основните правомощия на комисията за регулиране на сектора ВиК са определени в чл.6 от ЗРВиКУ, включващи регулиране на качеството на ВиК услугите, регулиране на цените на ВиК услугите, одобряване на Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите, одобряване на 5-годишните бизнес-планове на ВиК операторите и т.н.

Първият регулаторен 5-годишен период за ВиК сектора бе 2009-2013 г. В следствие поради разработването и приемането на Национална Стратегия за развитие на ВиК сектора, стартиралото в следствие на това реструктуриране на системата чрез създаване на Асоциации по ВиК (АВиК) и постепенното укрупняване на ВиК операторите чрез прилагането на принципа „На една териториална област – един ВиК оператор“ бе забавено разработването и приемането на следващите 5-годишни бизнес-планове на ВиК операторите. Това доведе до т.нар. „нулеви години“ – 2014 и 2015 г., за които КЕВР, базирайки се на последната утвърдена регулаторна година (2013 г.) с козметични корекции актуализираше отделни параметри във вече приключилия своето действие бизнес план 2009-2013 г. Вследствие на това ВиК операторите започнаха да изпитват огромни затруднения по обезпечаване на нормалното функциониране на системата, поради недостиг на достатъчно финансови възможности.

Може би една от причините за приетата от българския парламент промяна през 2015 г. (06.03.2015г.) относно КЕВР се дължи именно и на влошеното състояние на ВиК системата.

Въпреки очакванията за подобряване на дейността и ефективността на КЕВР през следващите 2 години (от март 2015 г. до настоящия момент) констатираме точно обратния ефект.

Бе въведена и трета „нулева година“ – 2016 г. относно приемането и стартирането на новите 5-годишни бизнес-планове на ВиК операторите, с което регулаторния период бе определен да започне от 01.01.2017 г. Това предполагаше, че до тази дата изготвените и представени от ВиК операторите бизнес-планове за периода 2017-2021 г. трябваше вече да са одобрени от КЕВР и да са влезли в сила.

Базирайки се на дадените на ВиК операторите Указания за разработване на бизнес-планове от страна на КЕВР, същите бяха представени от почти всички тях до средата на 2016 г.

Тук е мястото да отбележим, че преди те да бъдат депозирани пред КЕВР, всеки един ВиК оператор е провел задължителната процедура по съгласуване на своя бизнес-план със собственика на капитала му – за държавните ВиК оператори - с МРРБ; за смесените с държавно и общинско участие – с МРРБ и съответните общини; за общинските – със съответните общински съвети, както и бяха приключили одобренията от съответните АВиК.

Фактите показват обаче, че към датата 01.01.2017 г. не бе одобрен нито един бизнес-план от страна на КЕВР, поради непрекъснати промени в указанията, налагане на нови изисквания, корекции и допълнителни бележки към ВиК операторите.

За първото полугодие на 2017 г. КЕВР е одобрил 5 бизнес-плана, като САМО четири от тях са влезли в сила – тези на ВиК операторите в Смолян, Варна, Пловдив и Силистра, а одобрения бизнес-план на „Софийска вода“ АД е оспорван по административно производство пред Висшия административен съд.

Категорично КЕВР е прекратила разглеждането на бизнес-плановете на ВиК операторите в Хасково, Плевен, Габрово, Кюстендил, София-област, Стара Загора и подобно решение предстои да бъде взето и за Разград, Пазарджик и Велико Търново.

При наличието на повече от 50 ВиК оператори в страната само на четири от тях са одобрени и влезли в сила бизнес-плановете. Това представлява под 8% от всички ВиК оператори и категорично се налага убеждението, че КЕВР има сериозни организационни проблеми и няма необходимия капацитет да изпълни своите задължения.

Новият регулаторен 5-годишен период за ВиК операторите се припокрива и с новия програмен период на Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС), където за сектора „Води“ са заложили за усвояване 2,4 млрд. лева. За да бъдат тези европейски средства усвоени е необходимо бенефициентите т.е. ВиК операторите, да подсигурят 20% съфинансиране или близо 500 млн. лева собствени средства за 5-те години т.е. по около 100 млн. лева на година.

За подсигуряването на тези средства са водени дебати, провеждани са срещи на ниво работна експертна група и са набелязани редица механизми, компоненти и източници за това. Неминуемо един от тези източници представлява и цената на водната услуга, като промените в нейните нива са строго фиксирани и определени в зависимост от нужните разходи за инвестиции, поддръжка и експлоатация на ВиК системата, включени в бизнес-плана на всеки ВиК оператор.

С приемането на България за член на Европейския съюз ние сме поели ангажимент пред Европейската комисия за покриване на конкретни екологични норми свързани с изграждането на канализационни системи и съответните пречиствателни съоръжения на два етапа.

През първият етап, който бе до 2014 г. ние трябваше да сме изградили канализацията на всички населени места с над 10 000 екв.ж., а през вторият етап – до 2020 г. и за тези с над 2000 екв.ж. За момента ние не сме изпълнили напълно ангажиментите си по първият етап и сме под заплаха за санкции от страна на ЕК. В този смисъл бързото усвояване на средствата заложили в ОПОС са от изключително важно значение, още повече че те заедно със собствените средства за съфинансиране от страна на ВиК операторите биха подсилили 25% от нужните средства за ВиК системата възлизащи на 13 млрд.лева.

Поведението на КЕВР обаче буди съмнения за целенасочено съботиране реализацията на мероприятията по ОПОС за подобряване качеството на водната услуга и изпълнение на екологичните ангажименти на България пред ЕК. Тази позиция на КЕВР води до финансова декапитализация на ВиК операторите, които са публични търговски дружества. Може би целта е да бъде наложена представата, че ВиК сектора се управлява зле и че единственият ефективен изход е поставянето му в частни ръце, чрез механизма на концесионирането. Едно такова поведение, ако има точно такава цел, може да бъде окачествено като вредно и противоречащо на защитата на националните интереси и заплаха за националната сигурност на страната.

Указанията на КЕВР относно нарастването на трудовите възнаграждения на работещите във ВиК сектора са изключително рестриктивни, несъобразени с политиката на правителството изразена в намерението за ръста на минималната работна заплата за страната (МРЗ) за 4-годишния период на управление (2017-2020 г). В тези указания КЕВР изисква от ВиК операторите да залагат в бизнес-плановите ръст на възнагражденията за целия 5-годишен регулаторен период в размер от 11-13%, при положение че намерението на правителството за същия този период е да има ръст на МРЗ от около 40%.

Ефектът от тези указания е, че ВиК системата ще бъде поставена под риск за нормално функциониране, тъй като ВиК операторите трудно ще могат да задържат добре квалифицирани кадри, а камо ли да привличат нови такива. Очевидно е, че ще има принижаване на заплатите на квалифицираните работещи спрямо тези с най-ниски нива.

От направеният анализ за ръста на средните работни заплати във ВиК сектора, на средните работни заплати в цялата икономика на страната и на МРЗ за периода 2011-2015 г. се вижда следната констатация:

- средният годишен ръст на работните заплати във ВиК сектора е 3,1%;
- средният годишен ръст на работните заплати в икономиката е 4,9%;
- средният годишен ръст на МРЗ е 8,9%

т.е. ако през 2011 г. разликата между средните заплати във ВиК сектора спрямо тези в цялата икономика е била само 40 лева, то през 2015 г. тази разлика вече е 150 лева.

Ако тази тенденция се запази и за следващите 5 години (2017-2021 г.), то през 2021 г. разликата ще нарастне до 270 лева. С други думи ВиК сектора се очертава да става все по-непривлекателен, безперспективен и без възможности за кариерно развитие на нужните му кадри.

За да могат да се вместят в рамките на утвърдения и наложен от КЕВР ръст на нарастване на възнагражденията, ВиК операторите прилагат промяна в работното време на работниците и служителите – от пълно работно време в непълно такова (за 6 или по-малко часове). По този

начин оцетени се оказват заетите във ВиК сектора, както от гледна точка на работни заплати, така и от гледна точка на социален и здравно-осигурителен статус.

Политиката на КЕВР по отношение на нарастването на възнагражденията на работещите реализирана чрез тези Указания определено ще доведат до задълбочаване на тази разлика и до кадрова декапитализация на ВиК сектора. Аргументите на КЕВР за търсене на резерви от страна на ВиК операторите и налагането от комисията на изисквания за непрекъснато актуализиране и оптимизиране на персонала, работещ в сектора имат определен технологичен лимит и в този смисъл тези аргументи не почиват на обективната нужда, съобразена с изискванията за безопасност на труда и задължението за качествено и непрекъснато доставяне на водната услуга на потребителите. От друга страна въвеждането на нови обекти в системата като пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ) или питейни води (ПСПВ), компресорни помпени станции (КПС) и т.н., налагат увеличаване на персонала на ВиК операторите.

Процесът на обществените обсъждания е непрозрачен, тъй като макар и да се води аудио запис от тях, то той не се публикува никъде. Водените дискусии при тези обсъждания са само проформа и без реален ефект или промяна в една или друга позиция на КЕВР. Достатъчно е да бъдат прослушани някои от обсъжданията, за да се установи верността на това твърдение.

Държим да обърнем внимание и на още два компонента имащи отношение към ценообразуването на водната услуга – социално-поносимата цена и т.нар. коефициент за ефективност.

КЕВР е приел в своята методика за определяне на „социално-поносимата цена“ за домакинство да използва само и единствено данните от Националния статистически институт (НСИ), където чрез методите на социологическото проучване се дават данни за доходите на населението.

Имайки предвид, че освен в НСИ, но и в отделни други национални институции (Националния осигурителен институт, Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане, ЕСГРАОН) се съдържа много и изчерпателна информация имаща отношение към доходите на населението, то с един нов алгоритъм, приет от КЕВР, ще може да се отчете в по-голяма степен на точност социалния статус на домакинствата по области. За съжаление такъв подход от страна на КЕВР не е реализиран и определено може да се твърди, че размерът на "социално-поносимата цена" не е коректен и е подвеждащ.

Използваният от КЕВР коефициент за ефективност на отделния ВиК оператор също се определя непрозрачно и с липса на достатъчно обективност. Този коефициент варира в стойностите от 0,5-3,0.

През годините въпреки настояванията за повече яснота по методологията и принципите, по които се определя стойността на този коефициент за отделния ВиК оператор никоя от институциите поставяща този въпрос не е получила адекватен отговор за това.

Уважаеми дами и господа народни представители,

Нормативно и институционално реформата във ВиК сектора е приключила, но изпълнението ѝ се спъва. Нормата в закона относно датата 01.01.2017 г. за началото на действието на 5-годишния регулаторен период е ясна и точна и не следва отново да се търсят възможности за

промяна в закона за удължаване за пореден път на изтеклия регулаторен период поради невъзможност на КЕВР да изпълни задълженията си по закон.

Въз основа на всичко изложено дотук ние смятаме, че политиката на КЕВР в този му състав води:

- до създаване на предпоставки реформата във ВиК сектора да не бъде завършена;
- до саботиране реализацията на Стратегията за развитие на ВиК сектора;
- до бруталната декапитализация на ВиК сектора – финансова и кадрова;
- до ограничаване възможностите на ВиК операторите, като публични дружества, да изпълняват своите договори и законови задължения с цел тяхното компроментиране;
- до нарушаване на обществените интереси;
- до заплаха за националната сигурност на Р. България, тъй като водата е един от елементите на националната сигурност на всяка държава.

Нужна е нова организация на работата на КЕВР, като цяло и в частност във ВиК дирекцията на КЕВР, с конкретен план за действие, включващ приоритетни задачи и точни срокове, за да може в кратък период от време да бъде наваксано изоставането по приемането на бизнес-плановите на ВиК операторите. По този начин ще да бъдат осигурени възможности за обезпечаване на нужните средства за съфинансиране по ОПОС с цел изпълнение екологичните изисквания, поети от България пред ЕК, подобряване на качеството на ВиК услугите и защитата на националните интереси.

Тази нова организация включва както структурни, така и персонални промени в КЕВР.

В тази връзка настояваме пред вас за:

1. Провеждането на спешна широка дискусия, включваща всички институции, имащи отношение по повдигнатия от нас изключително сериозен проблем.
2. Оставка на членовете на КЕВР и на директора на дирекция „ВиК“, поради провежданата в ущърб на националните интереси политика;
3. Търсене на персонална отговорност на виновните длъжностни лица от КЕВР за създалата се ситуация, при която България може да бъде санкционирана от ЕК за неизпълнени ангажименти по постигането на екологичните норми на ЕС и заплахата от загуба на европейски средства по ОПОС, тъй необходими за подобряване на състоянието на целия ВиК сектор.
4. Разработване на спешен план за действие от КЕВР с конкретни отговорности, задачи и срокове и ефективен контрол от страна на Народното събрание по неговото изпълнение.

11.07 2017г.

гр.София

Президент:

/инж. Димитър Манолов/

